

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ DE DREPT ȘI DE UNIFICARE LEGISLATIVĂ, DOCTRINĂ,
JURISPRUDENȚĂ, LEGISLAȚIE COMPARATĂ

ORGAN OFICIAL AL PUBLICAȚIUNILOR JUDECĂTOREȘTI DIN ARDEAL ȘI BANAT

Revista apare regulat la 1. și 15.
a fiecărei luni ca publicațiune ju-
ridică și săptămânal ca organ de
publicațiune judecătorească

Abonamentul:

Pentru autorități, banci, instanțe, fin.
avocați etc.

Pe un an . . . . . 200 Lei
Pentru magistrați pe an 160 " "
Un număr simplu . . . . . 8 " "
Un număr dublu . . . . . 16 " "
Un număr vechiu . . . . . 12 " "
Revista apare săptămânal.

Redacția Strada Băei No. 13. — Ad-
ministrația : Str. Regina Maria Nr. 34
(Radio Reclam România S. A.) unde
se primesc abonamente și ori ce
cereri de adtje.
TELEFON 630.

SUMARUL:

1. Despre Cărțile funduare . . . . . de STEFAN LADAY
2. Jurisprudența. Infracțiun comise în
vechil regat; dacă se pedepsesc în
Ardeal. Sentința Trib. Sibiu. Ad-
notare . . . . . de V. M. D.
3. Legea privitoare la prelungirea
Contractelor de inchiriere (text)
4. Ordonanțe. Rezumate din Monitorul
Oficial.

Despre cărțile funduare

(Urmare)

Numai falimentul face excepție, după cum
reese din articolul 76. mai sus citat. Aici
publicitatea Cf. nu este periclitată, pentru că
deschiderea falimentului se face pe lângă cea
mai mare publicitate și pentru că acela care
încheie un contract cu un falit fără să știe
că este falit, trebuie să fi fost imprudent.

Chestiunea nu este practică, pentru că
nu este probabil să nu se știe că falitul are
vre-un imobil și ca falimentul să nu fie notat.

V.

Principiul oficialității

Conform art. 127. R.

Judecătorul va examina cu atenție cererea
și anexele și le va compara cu însăși Cf., va
cerceta cu grije baza cererei, capacitatea per-
sonală a părților și dreptul lor de a dispune
de obiectul atins prin inscripțiunea de Cf.,
condițiunile esteriore și interioare ale do-
cumentelor prezentate și va grăbi rezolvirea
după posibilitate.

Acest articol determină în mod limitativ
toate elementele ce pot fi luate în considerație la
rezolvare :

- 1., cererea
- 2., anexele ei
- 3., protocolul funduar.

Dacă din aceste reiese, că cererea poate
fi satisfăcută, judecătorul trebuie să admită
inscripțiunea, iar în caz contrar trebuie să
respingă cererea. Nu poate ordona ascultarea
părților (art. 129 alin II), decât în cazurile
prevăzute de R¹).

Condițiunile acestor elemente sunt strict
determinate de lege :

1. Cererea. Conform art. 119.

Cererile de Cf. le poate înainta de regulă
numai aceia care sunt interesați prin inscrip-
țiunile de Cf., fie în calitate de îndreptățiți sau
succesori de drept, fie în calitate de obligați.

Representanți legali, sau numiți judecă-
torește, nu au nevoie de înputernicire specială
pentru înaintarea cererilor de Cf. prin care
urmează a se câștiga numai drepturi pe seama
persoanelor, pe care le reprezintă sau vor fi
radiate sarcini de pe averea încredințată ad-
ministrațiunii lor.

Procura generală este suficientă tot deo-
dată și ca să se poată cere intabulațiunea
sau prenotațiunea în numele aceluia, în favo-
rul căruia se face.

După acceptarea judecătorească a decla-
rațiunii sale de erede, eredele poate cu drept

1) Astfel de cazuri sunt: art. 65 (dacă dreptul de ipo-
tecă a fost intabulat până la concurența unei sume maxime,
iar proprietarul imobilului cere ca suma să fie redusă) art.
36 l. d. (dacă în caz de abnotări sau adaotări ordinea credi-
torilor trebuie stabilită); art. 98, 99, 102 (când se cere șter-
gerea prenotării); art. 168 (când o inscripțiune greșită trebuie
corectată). Nu se șta de acest capitol cazurile când autorita-
tea de c. f. ordonă ascultarea părților în cursul execuției
silito.

să ceară intabularea drepturilor defunctului sau radierea sarcinelor de pe averea de moștenire.

Eretele poate cere cu drept intabularea drepturilor defunctului, sau radierea sarcinelor, care grevează averea din moștenire.

Avocații și notarii publici, dacă prezintă documentul original, în baza căruia urmează a se efectua vre-o inscripțiune, sunt presupuși ca înputerniciți la înaintarea cererei și nu e necesară prezentarea plenipotenței deosebite.

Conform art. 120.

În numele altuia se poate proceda în următoarele cazuri fără ca pentru aceasta să fie necesară procura:

a) dacă vre un bun imobiliar sau drept de Cf. a fost transmis în mod succesiv mai multor persoane, în afară de Cf. atunci ultimul achizitor poate cere transtabularea în Cf. pe numele său;

b) dacă vre-o creanță ipotecară s'a plătit aceluia, căruia i a fost transmisă în afară de Cf., debitorul poate să ceară radierea ei;

c) dacă acela, căruia i s'a transmis, în afară de Cf., vre-un bun imobil sau drept de Cf., a acordat vre unui creditor drept ipotecar ori subipotecar, creditorul poate cere înscrierea constitutorului și tot odată asigurarea creanței sale proprii;

d) în cazurile de mai sus însă vor fi prezentate documentele, care certifică în ordine succesivă neîntreruptă transmisiunea făcută în afară de Cf., în înscrierile din Cf. vor fi numite, tot o dată acele persoane cărora li s'a transmis în afară de Cf., averea imobilă sau dreptul de Cf.;

e) fiecare părtaș poate să ceară înscrierea drepturilor comune indivizibile pe seama sa și în numele altor părtași.

f) dacă cineva are o creanță executorie, poate cere înscrierea pe numele debitorului sau a drepturilor, ce acesta ar avea asupra imobilului sau creanței, însă netranscrisă.

Conform art. 122.

În cererile de Cf. vor fi designate exact drepturile, care vor fi achiziționate, sau sterse; imobilele, ce se vor abnota sau adnota, și acele corpuri de avere de Cf., asupra cărora ar urma a se face inscripțiunile.

Cererea pentru intabulare cuprinde în sine și cererea pentru prenotațiune, dacă petiționarul nu a exclus expres prenotațiunea.

În virtutea art. 123 în petiție se pot cere și mai multe inscripțiuni și anume poate fi *cumul real* (acelaș petiționar, mai multe

imobile, drepturi și acte), *cumul personal* (mai mulți petiționari, acelaș corp de avere).

Cererile se înaintează în scris la judecătoria de ocol ca autoritate de c. f. spunându-se numele și pronumele, profesiunea și domiciliul petiționarului și a acelor persoane care vor fi înștiințate despre rezolvire (art. 121).

2. *Anexele*. Documentele pe baza cărora se cere inscripțiunea, trebuie să alăture în original. Orice inscripțiune se face numai pe baza documentului original (art. 67). Prezentarea unei copii pentru arhivă este necesară (publicitatea c. f. cere ca orice document pe baza căruia s'a făcut vre-o inscripțiune, să se poate celi orișicând, pentru că art. 62 alin. 3 prevede că determinațiunile mai apropiate ale dreptului înscris, care nu se pot afla din însăși c. f. vor fi constatate conform conținutului documentului, în baza cărnia a fost admisă inscripțiunea).

Condițiunile documentelor originale sunt determinate în art. 67—70, 81—93, (vezi mai jos).

În principiu, judecătorul este legat de cerere: nu poate să dea mai mult, decât a cerut partea; poate însă să dea mai puțin decât a cerut partea, dacă partea nu era îndreptățită la tot ce a cerut.

Detaliile urmează mai jos.

VI.

Principiul specialității

Conform acestui principiu „se cere ca fiecare imobil înscris în c. f. și fie care drept sau raport juridic înscris în c. f. să fie arătat clar, precis și lămurit. Insușirile caracteristice calitatea, situația, poziția, întinderea, forma fiecărui imobil sau drept real trebuie să fie descrise astfel ca imobilele să poată fi deosebite, aceleași detalii specializate vor fi arătate și privitor la drepturile și sarcinile înscrise în c. f. și la subiectele lor, pentru a putea fi fixate deosebit cu ușurință” (Ioan Papp op. cit. p. 4).

Acest principiu este exprimat în art 62—66 130, 131. Poate fi considerat de întabulat sau prenotat numai, ceia ce a fost înscris în mod expres, ca întabulat sau prenotat. Intabulațiunea sau prenotațiunea dă drept real numai privitor la dreptul, care a fost înscris. Judecătorul, astfel, va arata în deciziune totdeauna exact dreptul, a cărui înscriere se face, și tot odată va arăta însușirile esențiale ale acelu drept pentru inscripțiune în Cf. (Art. 62.)

Numai acele drepturi pot fi întabulate sau prenotate asupra bunurilor imobile, care

au caracter de drepturi reale după concepțiunea lor legală; sau care de și aparțin drepturilor obligaționale, (personale) dar prin inscripțiune în Cf. pot să dobândească caracterul dreptului real determinat prin lege, ca de ex., dreptul de proimie, dreptul de chirie (§. 1073 și 1095 al codului civil general.)

Astfel chiar și acele drepturi pot fi întabulate sau prenotate totdeauna cu denumirea lor legală. Potrivit acestui principiu d. ex. dreptul derivat din contractul de cumpărare pentru cumpărător referitor la bunul cumpărat, dacă există condițiunile legale, poate fi înscris numai cu drept de proprietate pe foaia de proprietate; acela însă, în urma căruia se poate câștiga proprietatea numai după îndeplinirea condițiunilor stipulate, ca așa numitul drept de vânzare cumpărare, singur ca drept, nu poate fi întabulat, nici prenotat, nici pe foaia de proprietate, nici pe cea de sarcini. Tot astfel, d. ex. dreptul transmis cumpărătorului prin contractul de vânzare cumpărare privitor la bunul cumpărat, poate fi înscris numai ca drept de proprietate și numai în foaia de proprietate, și anume, dacă există condițiunile legale, poate fi întabulat, iar dacă întabularea dreptului de proprietate este condiționată de plata prețului de cumpărare, sau de îndeplinirea altor condițiuni, se poate prenota cu mențiunea pe scurt a acestor condițiuni; tot asemenea dacă în contractul de predare se transmite vre un bun gratuit sau cu stipularea prețului de primire, pentru cazul morții, asemenea se poate înscrie numai dreptul de proprietate, indicându se condițiunile și restricțiunile. (Art. 63.)

Nu pot fi nici întabulate și nici prenotate acele creanțe sau sarcini, a căror natură sau obiect nu se expune hotărât. (Art. 64.)

Astfel dreptul ipotecar referitor la împrumut, sau alte creanțe, care pot fi prelinse numai în bani se poate înscrie numai cu suma exprimată în număr.

Dacă urmează a fi asigurate pe cale ipotecară creanțe care pot deriva: dintr' un credit de cambie (accept) dată, sau de marfă; din administrația primită a vre unei casierii sau altei afaceri; sau cu titlu de evicțiune sau altei afaceri; sau cu titlu de evicțiune sau de desdaunare pentru cazul neîndeplinirii vre unui contract; în documentul în baza căruia trebuie să se facă întabularea sau prenotațiunea, se va arăta și suma maximală, până la care se va estinde creditul s'ân garanția. Dacă în document lipsește această

sumă, ea va fi arătată în cererea de întabulare sau de prenotare.

Dacă, în cazul acesta, proprietarul imobilului ipotecar se simte îngreunat prin faptul, că sa arătat o sumă prea mare pentru inscripțiune, el poate cere micșorarea ei, și asupra cererii va decide judecătorul după ascultarea părților (Art. 65.)

Din contra, nu se cere socoteală în bani, sau ficsarea unui sume de bani anumite, pentru asigurarea eventualei despăgubiri, în scopul întabulării sau prenotației unor astfel de drepturi sau sarcini, care ca servituțiunile, drepturile de locațiune, rentele în natură, stipulațiunile, sunt de natură esențial diferită de dreptul pemnoral (ipotecar) de și prin întabularea sau prenotația acelor drepturi și sarcini ca d. ex. la dreptul de locațiune, s'ar stabili tot de odată dreptul pemnoral pentru eventuala despăgubire. (Art. 66.)

Deciziunile autorității c. f. trebuie să corespundă acestui principiu. Deciziunile de admitere vor coprinde:

a) inscripțiunea de Cf. ce urmează a se face, cu referire la documentul, ce-i servește de bază, cu indicarea corectă a dreptului sau a creanței, — și cu enumerarea corespunzătoare a dispozițiunei §. 52. p. a. — a acelor persoane, pe seama cărora vor fi înscrise drepturile; inscripțiunea va fi întocmită pe scurt, concis, dar complet (§. 62.) și lămurit, și l t de o dată astfel, cum trebuie să fie însemnată în Cf. din cuvânt în cuvânt. Dacă inscripțiunea se referă la o inscripțiune anterioară, în deciziune se va arăta și numărul serial al acesteia;

b) dacă asigurarea vre-unei creanțe se admite nu asupra averii însăși sau asupra capitalului ipotecar, ci numai asupra venitului și dobânzilor, aceasta se va menționa espres;

c) dacă vânzătorul vreunui imobil a stipulat sau rezervat în document pe seama sa, sau pe seama terțiilor persoane asigurarea prețului de vânzare restant, sau a altor contraprestațiuni d. e. a stipulațiilor, a părților de ereditate etc. asupra imobilelor vândute, prețul de vânzare și aceste contraprestațiuni vor fi întabulate sau prenotate în foaia de sarcini a bunului vândut, deodată cu întabularea sau prenotația dreptului de proprietate pe seama cumpărătorului, de și această grevare nu s'ar fi cerut espres;

d) în deciziune se va numi coala, în care trebuie să se facă inscripțiunea, și va hotărâ, căror persoane trebuie să li se înmâneze

rubricile pentru înștiințare și cui urmează să li se predea documentele originale (Art. 131.)

Dacă câștigarea, durata sau stingerea vre unui drept depinde de vre-o condițiune, rezervă, termen, scl. aceasta se va spune espres în inscripțiune.

Dacă se admite vre-o prenotațiune, petiționarul va fi făcut atent, prin deciziune, la obligațiunea sa pentru justificarea prenotațiunii. (Art. 131.)

VII.

Principiul priorității.

„Orice act intrat la c. f. se rezolvă în ordinea intrării și a înregistrării având de bază situația c. f. în momentul intrării. Deci nu de data actului, ci de data înregistrării la c. f. se ține seamă; actul intrat mai nainte având întâietatea și îndreptățirea legală față de cel intrat posterior. Această prioritate stabilește rangul actelor și a inscripțiilor din c. funduară” (Ioan Papp op. cit. p. 4.)

Conform art. 6, eficacitatea inscripțiilor de Cf., începe din momentul în care cererea pentru îndeplinirea lor întocmită în regulă, a sosit la biroul de registratură al instanței cf.

Astfel rangul de Cf. dintre inscripțiuni se determină conform ordinei seriale al numărului din registrul de intrare al cererilor de Cf. dată în acest obiect.

Dacă cererile au sosit de o dată la biroul de registratură, inscripțiunile făcute în baza lor, întru cât se referă la acelaș corp de avere f., sau la aceeaș poziție din Cf. stau în acelaș rang, între ele.

Un creditor poate acorda celui l'alt prioritatea numai într'atât, întrucât prin aceasta, terța persoană nu suferă vătămări de drept.

Dacă partea cere, registratorul de Cf. este dator să scrie pe act, în prezența părții certificat pe un rubru separat despre înregistrarea făcută.

Principiul priorității este în parte paralel cu principiul consensului. Invoirea subiectului pasiv numai atunci poate fi baza inscripțiunii, dacă printr'o cerere anterioară nu și-a pierdut situația tabulară. Dacă schimbarea se face în acelaș, timp (cereri „simultane”) situația anterioară va fi luată în considerație întocmai ca și situația creată prin cerere. Anume:

Primus (proprietarul tabular) s'a obligat față de Secundus, dar imobilul l-a vândut lui Tertius. Cererea lui Secundus (pentru

intabularea dreptului de ipotecă contra lui Primus) și cererea lui Tertius (pentru transcrierea imobilului) ajung la autoritatea de c. f. Dacă cererea lui Secundus sosește mai întâiu, și apoi cererea lui Tertius, ambele cereri vor fi admise pentru că Tertius nu era încă proprietar, când Secundus a cerut intabularea dreptului de ipotecă, deci nu este nici nu impediment tabular; iar Tertius va dobândi dreptul de proprietate, grevat cu ipoteca lui Secundus. Invers, dacă cererea lui Tertius sosește mai de vreme, cererea lui Secundus nu se va admite, pentru că Primus a încetat să fie proprietar, deci pe baza obligațiunii sale, imobilul lui Tertius nu poate fi grevat. În fine, dacă cererile sosesc în acelaș timp (d. e. cu aceeaș poștă) ambele vor fi satisfăcute, notându-se că au sosit simultan. („simultan cu No. . . .”) În acest caz se va intabula și o a treia cerere simultană, d. e. dacă creditorul lui Tertius cere intabularea dreptului de ipotecă. Aceste conflicte de drepturi se aplicează în parte pe cale grațioasă, în parte prin proces, după cum vom vedea în partea specială.

La drepturile de ipotecă astfel de conflicte nu se ivesc. Fiecare creditor, oricare ar fi rangul dreptului său de ipotecă, are aceleași drepturi; prioritatea are drept consecință numai, că în caz de licitație prețul de cumpărare va fi repartizat între creditori în ordinea rangului lor tabular. Creditorul posterior va fi îndeștulat numai atunci, dacă după deplina îndeștulare a creditorului dinaintea lui mai rămâne ceva din preț. Când creditorii au obținut drepturile lor de ipotecă pe baza de cereri simultane cu rang egal, ei vor fi îndeștulați pro rata parte (d. e. o creanță de 1000 lei are acelaș rang cu alta de 10000 lei, iar prețul încasat este de 5000 lei: la prima creanță se vor plăti 454 lei 50 bani, iar la a doua 4345 lei 50 bani, pentru că suma de 5000 lei se va împărți în 11 părți, din care prima creanță primește o parte; iar cealaltă creanță zecé părți).

Prioritatea este supusă autonomiei părților: orișicine poate să renunțe la rangul dreptului său de ipotecă în favoarea unei creanțe posterioare. Inșă, prin aceasta, terții nu pot fi vătămăți. D. e. sunt intabulate trei creanțe: Primus cu 10000, Secundus cu 5000, Tertius cu 20000. Primus poate da prioritate lui Tertius, dar numai până la concurența a 10000 (dacă Secundus nu participă la transacțiune). În acest caz, dacă imobilul se vinde cu 30.000 lei, Tertius primește 10.000, apoi

Secundus 5000, apoi iarăși Testius 10.000, în fine Primus numai 5000.

Prioritatea se aplică totdeauna așa ca și toate celelalte regule) că ceea ce se cuprinde în cererile înaintate, se consideră ca înscris în c. f. (dacă cererea poate fi admisă). Cu alte cuvinte, înscripțiunile au vigoare retroactivă până în momentul înaintării cererei. Așa d. e. dacă Secundus a cerut transcriere, alte cereri ulterioare înaintate pe baza unui consens cu Primus nu pot fi admise, chiar dacă cererea lui Secundus nu este încă rezolvată.

B.

Inscripțiunile.

În c. f. se pot face trei feluri de înscripțiuni

- a) intabulațiuni,
- b) prenotațiuni,
- c) notațiuni.

Intabulațiunea este o înscripțiune prin care un drept real se dobândește sau se pierde, iar un drept personal susceptibil de înscriere devine operant erga omnes, sau se pierde.

Un drept *intabulat* nu se mai poate șterge din c. f. fără consensul celui îndrituit, decât prin proces în următoarele cazuri:

- a) dacă dreptul nu s'a dobândit în mod valabil,
- b) dacă dreptul a încetat.

Se pot intabula toate drepturile de care am vorbit în introducere. În afară de aceste se mai poate intabula încetarea unui drept: *intabularea radierei dreptului.*

Prenotațiunea are caracter dublu: în parte este o intabulațiune imperfectă condiționată, iar în parte este un fel de sechestru, după cum vom vedea imediat.

Despre notațiuni am vorbit mai sus.

Regulamentul prevede anumite condițiuni, fără de care nici intabulațiunea, nici prenotațiunea nu se pot acorda.

Înainte de toate trebuie să examinăm aceste condițiuni.

I.

Condițiunile comune pentru intabulări și prenotaări.

Aceste condițiuni sunt în parte cunoscute din cele spuse mai sus. În urma principiului neutralității este necesar ca înscripțiunea să fie cerută de către parte sau ordonată de o instanță judecătorească¹⁾

¹⁾ Alte autorități nu pot să ordone înscrieri în c. f. Când organole fiscolei cer intabularea dreptului de ipotecă

Principiul legalității cere ca înscripțiunea propusă de parte să aibă conținut admis de lege, adică să se ceară înscrierea unui drept real sau unei obligațiuni susceptibile de înscriere. Principiul specialității cere ca imobilul să fie arătat tot așa ca și dreptul ce urmează a fi înscris.¹⁾ Principiul oficialității cere ca toate condițiunile să fie dovedite, iar principiul consensului cere consensul subiectului pasiv. Numai la aceste două principii trebuie să constatăm deosebirea că *atunci când partea a dovedit condițiunile prin documente originale din care și consensul subiectului pasiv se poate constata: intabularea are loc, iar când documentele nu au deplină putere probatoare, dar este probabil că dreptul pretins de parte există, se poate acorda numai prenotarea.* În afară de aceasta, sunt unele cazuri strict determinate, când *prenotarea* dreptului de ipotecă are loc fără consensul subiectului pasiv.²⁾ Acest caz din urmă, după cum vom vedea în capitalul despre prenotare, este în legătură cu caracterul de sechestru al prenotaării. Lăsând la o parte deocamdată aceste cazuri, putem să constatăm că între intabulare și prenotarea propriu zisă (când nu are caracterul de sechestru) există numai deosebirea că intabularea se acordă când existența dreptului este dovedită, iar prenotarea când este numai *verosimila*. Conform acestora, intabularea este definitivă, și numai prin o sentință judecătorească dată într'un proces de radiere poate fi anulată, iar prenotarea se face numai cu condițiunea ca ceea ce este verosimil să fie dovedit într'un termen anumit și că în caz contrar se șterge pe cale grațioasă. Această deosebire pare a fi numai formală, dar în realitate, este așa de importantă, încât intabularea și prenotarea sunt două înscripțiuni absolut diferite.

până la concurența taxelor sau impozitelor datorite de parte ele sunt numai părți (subiecte active); judecătoria de ocol trebuie să respingă cererea lor, dacă nu dovedesc pretențiunea fiscolei. Conform art. 93 prenotarea dreptului de ipotecă are loc pe baza unei comisiuni rogătorii a administrației financiare pentru asigurarea creanțelor fiscolei, deasemenea pe baza comisiunii rogătorii a sedrii orfanale pentru asigurarea creanțelor minorilor și interzișilor. Se înțelege că și în aceste cazuri se cere ca suma să fie exprimată numeric și că prenotarea se șterge, dacă creanța nu se dovedește ulterior.

¹⁾ Prenotarea se admite și atunci când numărul protocolului funduar și cel topografic nu este arătat în cerere sau document, dar prin compararea documentului cu coala funduară se poate constata fără îndoială, de care imobil este vorba (Curia 5595 93; 6637.1887).

²⁾ Radierea dreptului înscris se poate face fără consensul subiectului pasiv în următoarele cazuri: se pot radia restricțiunile proprietății sau ale facultății de a dispune asupra proprietății, dacă acestea nu se întemeiază pe calitatea juridică a imobilului (d. e. fideicomis) ci se referă nu mai la anumite persoane; deasemenea dreptul de proflante sau de răscumpărare, servitutea, de uz și de habitațiune dacă cel îndreptățit a murit [art. 79.6 R. A.]

Cu toate acestea, Regulamentul care nu ține socoteală de natura diferită a acestor două inscripțiuni, stabilește condițiunile comune pentru amândouă. Lipsind aceste condițiuni minimale, nu se poate admite nici una, nici alta.

Aceste condițiuni sunt:

1. Cerere sau comisiune rogatorie;
2. Conținut admis de lege,
3. Specializarea imobilului și dreptului,
4. Consensul subiectului pasiv (întru cât nu este vorba de prenotare cu natură de sechestru sau de radierea drepturilor enumerate mai sus în notă);
5. Dovedirea dreptului a cărui înscriere se cere.

Dovada nu poate fi alta decât numai un *document original prin care să se admită sau să se declare asupra vre'unui imobil dreptul ce se va înscrie, transmite, greva, schimba sau va înceta, având cauză admisă de lege și fiind formal valabil.*

Dispozițiunile Regulamentului detaliază aceste condițiuni în modul următor:

Intabulațiunile și prenotațiunile se fac numai în baza unor astfel de documente originale, care au putere de dovadă, conform dispozițiunei procedurii civile, față de partea, contra căreia se face inscripțiunea.

La transacțiunile judecătorești deciziunile sau documentele oficiale liberate despre transacțiunea părților, vor fi considerate documente originale, în baza cărora se pot face intabulațiuni.

Copiile adreselor și proceselor verbale oficiale ale serviciilor de compturi, ale autorităților financiare și de alte categorii, suplinesc originalul, dacă sunt legalizate de autoritatea, care a dat adresa ori a dressat procesul verbal.

Copia autentică reținută la archiva instanței de C. f. poate servi de baza inscripțiunii față de partea, care a prezentat documentul original. (art. 67.)

Intabulările și prenotările se fac, în afară de excepțiile stabilite în regulamentul acesta — numai în baza acestor documente, — prin care se permite sau se declară asupra vre'unui bun imobil dreptul, ce se va înscrie; sau vre'un drept înscris deja, se transmite altor persoane, se grevează, se schimbă în seria sa (de rang sau într'alt fel, sau se declară încetat.

Înscrierea transformărilor vre'unui drept înscris deja însă, nu poate păgubi pe creditorii anteriori (art. 68.)

Nu se poate face intabularea sau prenotațiunea în baza documentelor, care cuprind un temei de drept, evident nevalabil al creanței, sau au fost date de persoane, despre cari se știe, că sunt minore sau interzise sau de reprezentanții lor, fără aprobarea judecătorească prescrisă, sau de către comune, sau în numele fundațiunilor și fondurilor de bani de sub administrație publică, fără aprobarea necesară a autorității competente.

Documentele liberate de vre-un imputernicit nu au drept la cererea intabulațiunii sau a prenotațiunii contra mandantului, dacă totdeodată nu este prezentată și imputernicirea dată de mandanți (art. 69.)

Dacă documentul nu e redactat în vreo limbă intrebuițată în Ardeal, i se va anexa o traducere de toată încrederea făcută în limba intrebuițată la instanță (art. 70.)

Privite de mai deaproape, aceste dispoziții par a fi nesuficiente.

În primul rând, ce înseamnă expresiunea „documente originale“.

Această expresiune se înțelege numai în sens formal. Documentul prezentat trebuie să aibă forma unui document eliberat de părți sau de autorități. Trebuie deci să poarte semnătura părților. Dacă aceste semnături sunt sau nu adevărate, autoritatea de c. f. nu examinează. Nu se cere deci, ca semnăturile să fie legalizate. Chiar dacă judecătorul de c. f. vede că semnătura este falsificată (d. e. cunoaște semnătura părții și constată că nu este identică cu semnătura pusă pe document) nu poate refuza cererea. Nici atunci nu poate, dacă partea declară că semnătura nu este a ei, sau dacă se deschide procedura penală pentru falsificare. Toate aceste chestiuni se pot discuta numai după înscrierea dreptului, în procesul civil sau penal¹⁾.

Dacă n'ar fi așa, publicitatea cărților funduare precum și principiul priorității ar fi vătămăte. Dacă partea care a acordat un drept asupra imobilului, ar putea opri înscrierea lui sub cuvântul că semnătura nu este a ei, terții ar putea dobândi drepturi inatacabile, cu vătămarea aceluia care are un drept anterior. Cum înscrierile se cer de regulă numai pe baza unor documente adevărate și din zece mii sau din o sută de mii de cazuri numai odată se întâmplă ca un document falsificat să se prezinte, legea s'a orientat după regulă și nu după excepțiunile sporadice,

¹⁾ Altfel stă lucrul când se poate constata din formă că documentul nu este original; d. e. documentul poartă inscripțiunea: „copie“, sau când reiese din document că semnătura nu este adevărată; d. e. este semnat așa: „răposatul N. N.“

dând prin acțiunea de radiere posibilitatea ca în acest caz excepțional greșala să fie corectată

Nu se cere documentul original când contractul s'a făcut înaintea unui notar public. În acest caz, notarul public reține documentul original în arhiva sa (art. 133 l. XXV. 1874,) dând părților sub semnătura lui un act autentic pe baza căruia se poate cere intabularea.

Deasemenea, nu se cere prezentarea sentinței judecătorești originale, când înscrierea se face pe baza unei sentințe. Exemplarul înmănat părților înlocuiește originalul.

Față de documentele publice regula este aceeași ca și la documentele private: când se poate constata că documentul public este falsificat, înscrierea nu se poate face, pentru că în acest caz și forma arată că documentul nu este original. Iar dacă inscripțiunea s'a făcut, ștergerea se face deasemenea prin acțiune de radiere sau prin proces penal.

Dispoziția art. 68 ref. la cuprinsul documentelor cere ca în document să fie precizat:

- a) imobilul care va fi obiectul inscripțiunii
- b) dreptul ce urmează a fi înscris
- c) se mai cere ca acel drept să se admită prin voința părților sau prin sentință judecătorească.

În cea ce privește *imobilul*, individualizarea este neapărat necesară. Această individualizarea se face prin arătarea în document (sentina) a numărului protocolului funduar și a numărului topografic sau de ordine. D. e. „permis ca dreptul de proprietate să se intabuleze în favoarea lui N. N. (cumpărător) asupra imobilelor mele cuprinse în cartea funduară No. 7325 a comunei Cluj cu Nr. de ordine A+1-3 num. top. 6342, 9343, 6344.” Când imobilul nu este individualizat prin numere, dar totuși în așa mod ca identitate să nu fie dubioasă de loc, *prenotarea* are loc. D. c. „permis ca dreptul de ipotecă să fie intabulat asupra casei mele din strada Băii 13 în Cluj”. În acest caz intabularea nu se poate acorda, pentru că documentul nu întrunește toate elementele pentru individualizarea *tabulară*, dar condițiunile minimale din art. 68. fiind satisfăcute, *prenotarea* trebuie acordată.

Individualizarea imobilului se cere și atunci când dreptul nu se înscrie asupra însuși imobilului ci asupra unui drept *tabular*; d. e. când asupra unei ipoteci se intabulează subipoteca. În acest caz și dreptul grevat trebuie individualizat. D. c. „permis ca dreptul de subipotecă să se intabuleze asupra dreptului de ipotecă intabulat în favoarea.

(Va urma)

Dr. St. Laday

Lege

privitoare la prelungirea contract. de închiriere

(Promulgată sub No. 1910 dela 13 Aprilie 1922 și publ. Mon. Of. No. 11 de la 14 Aprilie 1922.

Prelungirea contractelor și sporul

Art. 1. — Toate contractele de închiriere de clădiri din întreaga țară, sau acelea al căror obiect principal îl formează clădirea, scrise ori verbale, ale căror termene expiră la 6 Mai (23 Aprilie st. v.) 1922, cele cari expiră în cursul acestui an, cum și cele în curs de executare încheiate sub imperiul decretelor-legi anterioare, se prelungesc de drept în folosul chiriașilor cetățeni români sau supuși români, până la 6 Mai (23 Aprilie st. v.) 1923 cu o chirie care să reprezinte: dobitul chiriei dela 23 Aprilie 1916 (în Ardeal, Bucovina și Basarabia, Aprilie 1914) pentru locuințe, — de trei ori pentru prăvăliile micilor industriși și meseriași, ale debitanților de tutun și timbre, precum și ale cooperativelor de consum, federalelor și băncilor populare — și de cinci ori pentru celelalte prăvălii, — fără însă a fi în nici un caz mai mică decât chiria care s'a plătit în cursul anului 1921.

Se acordă prelungirea și în folosul supușilor streini ai Statelor, cari au admis printr'un text de lege votat până la data de 5 Aprilie 1922 principiul reciprocității în această materie; precum și supușilor streini cari sunt întrebuințați în serviciul Statului român.

Legatiunile și membrii Corpului diplomatic și consular ai Puterilor streine vor beneficia de prelungirea acordată în condițiunile acestei legi.

Valoarea coroanei pentru Ardeal, Banat, Maramureș și Crișana va fi egală cu un leu; pentru Bucovina, după cursul oficial stabilit cu ocazia schimbului de către Stat în monetă română; iar pentru Basarabia se va socoti rubla pe două lei.

Dacă imobilul nu a fost închiriat la data de 23 Aprilie 1916 (în ținuturile alipite Aprilie 1914), chiria se va calcula și stabili după venitul constatat prin rolurile impozitului funciar din 1916 (în ținuturile alipite 1914), sau în lipsa rolurilor după aprecierea justiției, fără însă a fi în nici un caz mai mică de cât chiria care s'a plătit în cursul anului 1921.

Majorarea chiriei se aplică cu începere dela 6 Mai (23 Aprilie st. v.) 1922 iar în ținuturile alipite la termenele stabilite de uzurile și legile locale.

Chiria pentru semestrul Aprilie 1922 va putea fi valabil plătită în termen de o lună de la promulgarea acestei legi.

Contracte cari nu se prelungesc.

Nu se prelungesc contractele de închiriere ale hotelurilor, cu condiția că proprietarul sau antreprenorul viitor să nu poată mări prețul din tariful în vigoare la 1 Aprilie 1922, precum și ale varieteurilor, cafeurile-șantane, cabareturilor, teatrelor afară de acele conduse de artiști români, cinematografele caselor de schimb, societăților anonime comerciale și industriale, băncilor și cluburilor afară de cele politice și culturale existente la 1 Aprilie 1922, precum și a tuturor imobilelor aparținând bisericilor și instituțiilor de binefacere controlate de Stat, care reintră sub regimul liberei tranzacțiuni.

Se exceptează funcționarii publici și ai instituțiilor puse sub controlul Statului precum și pensionari care fiind chiriași ai imobilelor bisericilor și ai instituțiilor de binefacere se bucură de prelungirea contractelor.

Se acordă o îngăduire de șase luni adică până la 8 Noiembrie (26 Octombrie) 1922 băncilor, societăților anonime comerciale și industriale pentru mutare.

Este absolut interzis a se instala biurouri sau case de comerț în hoteluri, care rămân numai cu destinațiunea de a închiria camere de pasageri.

Prin hoteluri nu se înțeleg și pensiunile de familie.

Evacuările.

Art. 2. — Sunt în drept a evacua pe chiriași, cu condițiunea de a se muta ei și familiile lor în imobil și a da în schimb celui evacuat în aceeași localitate locuința lor, afară de cazul când la data de 5 Aprilie 1922 s'au găsit adăpostiți provizoriu undeva.

Proprietarii români sau supuși români, afară de cei cari au locuit în streinățate 5 ani de zile socotiți dela 23 Aprilie 1917, precum și acei streini în cazul când în țara lor de origină se aplică principiul reciprocității, cu următoarele distincțiuni:

a) Proprietarii dinainte de 23 Aprilie 1916 (în ținuturile alipite Aprilie 1914), chiriași sau tolerași, cu excepțiunea chiriașilor cari sunt la data depunerii în Senat a proiectului acestei legi (5 Aprilie 1922) funcționari publici din localitate, soțiile acestor funcționari, pensionarii precum și foștii ostatici internași de inamici.

b) Proprietarii astăzi chiriași sau tolerași, cari au dobândit imobilul chiar și după 23 Aprilie 1916 (în ținuturile alipite Aprilie 1914) și până la data depunerii în Senat a proiectului acestei legi, dacă erau stabiliți în localitate înainte de 1916 și au rămas fără locuință, dintr-o cauză independentă de voința lor afară de funcționarii publici sau cei cu serviciu comandat în localitate care sunt dispensați de aceste condițiuni.

Instrenările și transmisiunile de proprietate cu orice titlu între părinți și copii majori sau minori, bărbai și femei, frați și surori, nu vor beneficia de prescripțiunile acestei legi, afară de imobilele constituite dotă.

Nu vor putea fi evacuați.

Funcționarii publici și funcționari instituțiilor puse sub controlul Statului aflați în funcțiune la data depunerii în Senat a proiectului acestei legi, sau soțiile lor, precum părinții acestor funcționari în cazul când locuiesc împreună, funcționarii particulari cu un salariu de maximum două mii lei lunar inclusiv toate accesoriile, pensionarii, profesorii și profesoarele particulare, având un titlu academic meseriași și muncitorii manuali, medicii, avocații, inginerii și arhitecții, ziariștii și scriitorii membri ai societății „Scriitorilor Români” și artiștii membri ai sindicatului artelor frumoase, scolile și instituțiile de cultură, precum și artiștii teatrelor, invalizii, orfanii, văduvele de război și foștii ostatici internași de inamici, dacă toți aceștia, afară de invalizi, orfani și văduve de război, nu vor fi vândut sau închiriat imobilul lor din localitate după 23 Aprilie 1916 (în ținuturile alipite 1914) în care ar fi putut locui și în și în care caz chiar și aceștia vor putea fi evacuați.

Proprietarii, prevăzuți la aliniatele a și b, și ai caror chiriași se găsesc în această din urmă situațiune, nu vor fi obligați a se muta ei însuși în imobilul lor.

Dacă proprietarii din acest aliniat b sunt clerici cari n'au case parohiale, se vor putea muta și ei în casele lor dela data de 8 Noiembrie (26 Octombrie st. v.) 1922, respectând excepțiunile din acest articol.

c) Deasemenea va putea evacua pe chiriași proprietarul care locuind el însuși o parte din imobil și având restul imobilului închiriat, apartamentul sau camerele ocupate de el sunt neindesulătoare pentru nevoile imperioase ale familiei sale, sau pentru căpătuirea copiilor conform codului civil. Se va socoti ca necesare proprietarului camera de lucru și câte o cameră de fiecare membru al familiei care trece de vârsta de 10 ani.

Prin familie se înțelege persoanele cari în mod obișnuit sunt adăpostite de proprietari adică ascendenții și descendenții, frații, soră, văr și vară, precum și rudele din această categorie, care prin efectul acestei legi vor avea necesitate de locuință.

Proprietarul care după 23 Aprilie 1916 (în ținuturile alipite 1914), și-a vândut sau închiriat un imobil din localitate în care ar fi putut locui, nu va putea evacua pe chiriași, afară de cazul când vânzarea s'a efectuat pentru eșire din indiviziune.

În toate cazurile prevăzute în aliniatele precedente, evacuarea chiriașilor se va face cu începere dela 8 Noiembrie (26 Octombrie st. v.) 1922, iar dacă proprietarul sau unul din soți, când imobilul aparține celui alt, este funcționar public și ocupă un serviciu comandat în localitate, ea se va face chiar dela 6 Mai (23 Aprilie st. v.) 1922.

Clădirile cumpărate sau dăruite pentru a adăposti laboratorii sau biblioteci deschise studenților și publicului, vor fi evacuate de Sf. Georghe 1922 oferindu-se locatarilor, prin Oficiul de Închiriere, locuințe corespunzătoare cu nevoile familiei lor.

Comisiunile arbitrale instituite prin Decretul lege nr. 1920 se desființează, rămânând ca diferențele rezultate din aplicarea legii de față, să fie judecate de instanțele judecătorești ordinare, după competență, conform legii proprietarilor, fără drept de opoziție, chiar înaintea Curții de Casație; iar în ținuturile alipite asemenea diferențe se vor judeca de urgență și cu precădere de instanțele competente după legile acolo în vigoare.

Hotărârile judecătorești și ale comisiunilor arbitrale rămase definitive, neexecutate și având de obiect evacuarea chiriașilor, rămân fără efect în ce privește evacuarea, dacă sunt contrarii dispozițiilor cuprinse în legea de față afară de hotărârile cari sunt pedinte înaintea Curții de Casație.

Penalități

Art. 3. — Acela care va specula, va primi sau va da sub orice formă chirii mai mari de cât cele stabilite prin legea de față, precum și proprietarii cari, obligați prin art. 2 alin. a. b. și c. de a se muta în imobilul evacuat, nu-l ocupă ei cu familia lor, se vor pedepsi cu amendă reprezentând de zece ori chiria.

Proprietarii sau antreprenorii vililor ai hotelurilor cari vor prelinde sau încasa prețuri mai mari decât cele fixate pentru tariful în vigoare la 1 Aprilie 1922 precum și cei cari vor închiria camere

din hoteluri pentru birouri sau case de comerț, se vor pedepsi cu amendă dela 50.000 lei până la 100.000 lei.

În cazul când proprietarul nu ocupă imobilul sau îl vinde, chiriașul are dreptul a fi reintegrat în localul din care a fost evacuat.

Contravențiunile se judecă potrivit regulilor prevăzute de art. 40 din legea măsurilor excepționale*) Amenda se va încasa în profitul fondului pentru încurajarea construcțiilor, cu aplicarea art. 28 din codul penal în caz de insolvabilitate.**)

Subînchirierile

Contractele de subînchiriere în ființă trec în folosul proprietarilor.

Toți chiriașii cari beneficiază de această lege și vor subînchiria apartamente vor pierde beneficiile legii.

Subînchirierile de camere mobile nu intră în această dispozițiune.

Oficiile de Închiriere, sunt obligate de a satisface cu precădere și în principal cererile acelor chiriași cari din cauza excepțiilor prevăzute în această lege ar putea rămâne fără locuință.

Cine plătește impozitele

Impozitele către stat, județ și comună rămân în sarcina proprietarului. În caz de majorare a acestor impozite, sporul lor se va repartiza între proprietari și chiriași în raport cu valoarea localivă anuală a imobilului, afară numai dacă vor conveni altfel.

Această dispozițiune se aplică și la contractele făcute prin Oficiile de Închiriere.

Art. 4. — Toate dispozițiunile prevăzute în această lege sunt de ordine publică și orice dispozițiuni contrarii se abrogă, afară de acele relative la acapărare.

JURISPRUDENȚA

MATERIE PENALĂ

Tr. bunalul Sibiu

Sentința No. P. 1197—34—1921.

Crîma de tâlhărie cu omor, Art. 344 și 349 c. p. Vânzarea obiectelor tâlhărite în altă regiune de drept de cât acea unde s'a săvârșit prima infracțiune. Calificarea faptei cumpărătorilor obiectelor tâlhărite drept contravențiune conf. art. 129 din legea XL. 1879. Dacă o astfel de contravențiune neprevăzută de codul penal al regiunii de drept unde s'a săvârșit, atrage pedeapsă infractorilor de către forul penal care judecă pe autorii principali. Discuțiune.

SENTINȚA.

Acuzatul I. P. S., născut și domiciliat în com. T. jud. Sibiu român gr. or. plugar, știe carte, acu-

*) Din legea specială autorizând luarea de măsuri excepționale din 23 dec. 1914 cu modificările pub. în Monit. Ofic. No. 5 bis din 5 Aprilie 1916. Art. 40: În cazul art. 35, judecătorul de ocol va hotărî în prima și ultima instanță asupra rădăcirii chiriei și a amenzii, când sporul chiriei anuale nu trece de 1000 lei, ori care ar fi valoarea a înșuși contractului de închiriere. Când sporul chiriei trece de 1000 lei, precum și în cazul când infracțiunea este cea prevăzută de art. 58, hotărârea judecătorului de ocol se dă cu drept de apel. Ambele instanțe judecă afacerea cu precădere și după regulile prevăzute de art. 31, alin. II, III, V, VII, XII din prezenta lege.

**) Art. 28; C. p. se referă la transformarea amendei în închisoare. Credem însă că după înșuși textul legii aceste articole reproduse nu se aplică în Ardeal, aei în vigoare fiind altele, după cum vor așteți în numărul viitor. (N. R.)

zatul II, C. V, 25, ani născut și domiciliat în Com. Talmăcel Jud. Sibiu etc.

Sunt vinovați în crîma de tâlhărie la un loc cu cea de omucidere cu voința prev. în art. 344 și 349 al ultim C. P. și calificat prin art. 349 al ultim comis prin fapta că, ca coantori conform art. 70 C. P. în ziua de 9 Maiu o. c. în hotarul comunei Selimbar Jud. Sibiu a luat dela posesorul K. P., după ce l'a ucis prin strungulare, cu intențiune, o trasură cu doi cai, un ceas și o suma de 125 lei ca obiecte streine, cu scopul de a și le însuși pe nedrept.

Pentru aceste fapte îi condamnă pe acuzații I. și II. pe baza art. 349 al ultim cu aplicarea art. 71 și 90 C. P. și cu provocarea la art. 354 C. P. la temnița prea pe viața ca pedeapsa principala, afara de aceasta, ca pedeapsa laterala la 10 (zece) ani la interdicțiunea dela drepturile politice și perderea dreptului de a purta oficii (ocupa funcții) în cazul dacă pedeapsă se va micșora.

Din pedeapsă de libertate nu se considera în baza Cod. pen. 94 nimic împlinit din arestul de înșlucțiune a acuzaților.

Pedeapsă de libertate se va socoti din ziua începerii, iar interdicțiunea de la drepturile politice și perderea dreptului de a ocupa funcții dela împlinirea pedepsei de libertate sau de la terminarea prescrierii pedepsei de libertate.

Acuzații I. S. P., II. C. V. sunt datori în baza art. 480 și 481 proc. pen. a restitui cheltuielile penale ivite până acum în suma de 1382 Lei, precum și acelea, cari se vor ivi de aici încolo, cheltuielile acestea înșuși în baza art. 4 din legea XLIII. 1890 se declara deocamdata de neincasabile.

Tribunalul în baza art. 61 C. p. ordona cu obiectele pastrate ca corpora delicti, să se confisce și sa se estrudeze în (înainteze parchetulu din Sibiu.)

Toatădata pe baza de art. 489 pr. pen. obliga pe S. P. și C. V. și acuzații I. și II., ca în termen de 15 zile sub urmarea execuției dela ridicarea sentinței la valoarea de drept sa plătească în mod solidar, vaduvei A. K. n. L. și tuloarea minorilor K., suma de 100.000 (una suta mii) lei ca despăgubiri civile civile și 500 cincisute lei cheltueli advocatiale.

În ceea ce privește pe acuzatul III. F. N. de 47 ani, născut în com. Pielești și domiciliază în orașul Craiova, de naționalitate român, ortodox comerciant, știe carte, are avere în valoare de 30.000 lei n-a mai fost pedepsit, căsătorit și satisfăcut serviciul militar și acuzatul IV. P. I. de 44 ani, născut în com. Apoldul mic, domiciliază în Craiova, român, etc.

Sunt vinovați de contravenție contra proprietății prev. și qualificate de art. 128 legea de contravenție comis prin aceea, ca în ziua de 12 Maiu 1921 în Craiova, au cumparat împreuna dela P. S. și C. V. o trasură și doi cai în astfel de împrejurări din

cari au putut banui ca obiectele sunt rezultate din furt. Pentru aceste fapte condamnăm pe ambii contravenienți pe baza art. 129 C. P. din legea contravenienții cu aplicarea art. 21 din acelaș cod la câte 1000 (una mie) lei ca pedeapsa principala și 500 (cinci sute lei ca pedeapsa laterala pe fiecare.

Pedeapsă de bani este a se plăti sub execuție în timp de 15 zile, după ce sentința va fi definitivă, la parchetul tribunalului Sibiu pentru scopurile prevăzute în art. de lege XXVII. din 1892. Pedeapsa în bani în caz dacă nu s-ar putea încasa se va transforma conform art. 22 C. P. din legea contraveniențelor, în închisoare polițienească de 10—10 și 5—5 zile pentru fiecare.

În ce privește pe acuzații I. și II. sentința definitivă, sa va comunica la subprefectura județului Sibiu.

MOTIVARE.

Tribunalul asupra chestiunii de fata

Având în vedere, ca inculpații S. P., C. V., F. N. și P. D. sunt trimiși înaintea judecății acestui Tribunal prin actul de acuzare Nr. 2265—1921 al Parchetului tribunalului Sibiu pentru crima de asasinat și tâlhărie și anume:

Pe inculpații I. P. S. și II. C. V. ambii născuți și domiciliați în comuna Talmacel de la 23 Mai 1921 în arestul preventiv acuzați conform art. 70 c. p. ca coautori în crima de asasinat și crima de tâlhărie, fapte prev. și calificate de art. 278 și 344 c. p. combinat cu art. 96 c. p. și justifiabili conform art. 278, 349, 99 c. p. săvârșite în ziua de 9 Maiu 1921 în pădurea Selimbar cu precugetare asupra persoanei birjarului K. P., omorându-l apoi i-au luat bani, orologiu și trăsura cu cai în scopul de a și-le însuși pe nedrept.

Pe inculpații III. F. N. domiciliat în Craiova și IV. P. D. născ. în Apoldul mic jud. Sibiu domiciliat în Craiova acuzați cu contraveniența împotriva proprietății prevăzută, calificată și justifiabilă conform art. 129 c.; contrav. săvârșită prin aceea, ca în 12 Mai a. c. în Craiova au cumpărat dela inculpații I. și II., trăsura și cai luate dela victima K. pentru suma de 12.000 lei între astfel de împrejurări din cari putea presupune că au ajuns în urma unei crime în posesiunea vânzătorilor.

Ascultând concluziunile Ministerului Public și pe preveniți în apărare.

Având în vedere, ca din instrucțiunea orala urmată astăzi în cauza, din interogatoriul acuzaților astăzi în instanța, mărturiisrile lor, depozitiunile martorilor și cercelările experților se constată: Că acuzațul I. S. P. în ziua de 8 Mai în comuna sa natală Talmacel s-a întâlnit cu C. V., care mergea spre locuința lui și i a propus că a doua zi dimineața să meargă la fabrica din Talmaci, sa să se angajeze la lucru.

A doua zi dimineața s'au dus amândoi la fabrica din Talmaci, dar nu au găsit de lucru și astfel s'au îndreptat spre Sibiu cu scopul de a și gesi de lucru.

Aceasta ar fi mărturisirea lor, însă după cum se vede de la început, că primul lor gând a fost, ca pe ori-ce cale sa devie oameni bogăți. Cu acest gând pleaca de acasă, venind pe drum spre Sibiu au văzut pe câmp păscand cai și le-a venit în minte să fure cai, însă fiind ziua nu și-au putut pune în aplicare acest plan și au plecat spre Sibiu. ca să găsească o altă modalitate de îmbogățire.

În Sibiu se întâlnesc cu martorul Gh. B. din Talmacel și din vorbă în vorbă îi invită la cinste. Era pe la 11. Întră într-o cârciumă unde comandă un litru de rom. (alaș), după ce-l beau mai cer încă 2 litru. Pe la ora 12¹, pleacă din cârciumă și se despart. B. se duce dupa târguiala, iar preveniții se îndrepta spre fabrica de bere, ca să găsească de lucru, unde gășind închis, s'au îndreptat la gară unde s'au culcat într'un vagon gol de pe o linie moartă.

Pe la oara 5 după amiază deșteptându-se se plimbă prin oraș și ajugând în piața mare, la stația trăsurilor, au găsit modalitatea de a câștiga bani angajând birja cu caii cei mai buni de pe piață sub pretextul, că merg la Cisnădie; se învoesc cu prețul de una sută lei să i ducă nefericitul birjar P. K., care pleaca cu acuzații pe la ora 6 seara.

În mers, pe drum, vesel de a și pune planul în aplicare, fiind încă ziua și lume la munca câmpului a spus birjarului K. să întoarcă trăsura spre Selimbar, de oare-ce au de aranjat o afacere cu un cioban. Birjarul a întors trăsura, și când au ajuns la Selimbar au oprit trăsura s'au dat jos într'o cârciumă, aceasta numai să simuleze și să facă să creadă birjarul ca în adevăr așa este cum spuneau ei. De aci plecând și-au conținut, puțin drumul până în apropierea pădurei Selimbar unde pe neașteptate S. a apucat pe birjar de spate și perzându-și echilibrul se restoarnă de pe capra trăsurei, în moment ce se repede celalt acuzat în fața birjarului l-a luat de pept l-a jefuit de bani și ceas și în urmă l-au strângulat cu o sfoară care au luat-o din lădița de la capra trăsurei înfășurând-o cu trei noduri puternice în jurul gâtului omorându-l pe loc. După săvârșirea crimei au plecat cu trăsura și caii în vechiul regat la Craiova unde le-au vândut inculpaților F. N. și P. D.

Având în vedere, că acuzații S. P. și C. V. din împrejurările faptelor comise rezultă că au plecat de acasă cu gândul că pe ori-ce cale să se îmbogățesc.

Având în vedere, că alegațiunea lor de a căuta de lucru la fabrica din Talmacel, ca și la fabrica de bere din Sibiu, este numai o simulațiune, de oare-ce ei fiind ciobani de oi nu se puteau pricepe la nici un fel de muncă la aceste fabrici.

Având în vedere, ca de pe câmpul Sibiului nu au putut să fure cai, nici nu s-a ivit vre-o ocaziune să dea vre-o lovitură, se grăbesc să vie în Sibiu.

Că în Sibiu, după ce beau bine, se duc la fabrica de bere la o oră când o găesc închisă, nu se mai duc în altă parte, ci se duc la gară și se culcă într'un vagon.

Că trezându-se din somn și din beție, în loc să se poarte ca niște oameni cinstiți cari pleacă după lucru, din nou se pun pe băutura tare de aleș.

Având în vedere, că după aceasta, văzând, că are să însereze și ca să nu dea bănuț poliției, să preumbla prin oraș, pe piața de trăsuri însă le vine în gând planul de a tâlhări și din birjar în birjar pun ochi pe trăsura și cai cei mai frumoși de pe piață conduși de proprietarul lor.

Având în vedere, că prin angajarea birjarului să-i ducă la Cisnădie ei nu faceau decît să și pune în aplicare planul de a tâlhări pe K. caruia fără multă ezitare îi plătesc 100 lei, oameni săraci, cari se puteau duce pe jos, dacă în adevăr mergeau la Cisnădie și dacă aveau afaceri în Cisnădie, ce mai căutau după lucru în Sibiu, când de la Talmacel este foarte aproape Cisnădie.

Având în vedere cu prin angajarea birjarului plecând din Sibiu în drumul spre Cisnădie fiind încă ziua și de teamă să nu fie văzuți de oamenii de la muncă după câmp, pentru a mai întârzia până înserează, spun birjarului se abată pe drumul Selimbarului unde afirmă că au o afacere cu un cioban.

Având în vedere că pe drum spre Salimbor i-a văzut martora A. M. că erau în trăsura veselii, dar când i-a privit stăteau retrași și se ascundeau.

Că atât martora A. M. cât și martorul K. fiul lui P. K. victima, recunosc pe cei doi acuzați, și ambi de-lară că a văzut pe unul din ei cu o bătă în mână, nu rămâne nici-o îndoială, ca ei sunt autorii acestei talhării.

Având în vedere, că oțunși în Selimbar se dau jos la o cârciumă numai de formă, ca să facă pe birjar să creadă că e adevărat cele spuse de ei.

Că de aci plecând continuându-și drumul și depărtându-se de Selimbar spre pădure, pe neașteptate S. P. epucat pe birjar pe la spate, care pierzându-și echilibrul se restoarnă de pe capra trăsurei și trece în fata C. care apucându-l de pept îl jefuiește de bani și ceas.

Având în vedere, că K. victima era robust și căuta să se apere lovind pe C. în față care amețit și inspămintat a cautat să fugă însă a fost oprit de acuzatul S. care în acel timp lovește în cap pe victima cu piciorul, căci în lipsă îi simțea superioritatea, când și pe aceasta, victima K. l-a lovit cu pumnul în nas.

În acel timp acuzatul C. îi vine în ajutor și cu mai multă furie se repede asupra victimei îl ține cu

putere, pe când acuzatul S. luând funia din lădița trăsurei o înfășură după gâtul victimei și strângându-l îl omorâ pe loc și apoi amândoi lărându-l pân' la arbori leagă de o parte și de alta capetele funiei de doi pomi de o parte și de alta, ca să simuleze o sinucidere.

Că pe când martora A. M. se întorcea din Sibiu a văzut pe șosea pe unul din acuzați mărând cai cu injeala automobilului;

că după comitarea faptului plecând la Craiova cu trăsura și caii la vânzare în fața inculpaților F. N. și D. P. au dat adevărînța de vânzarea trăsurei și a cailor și au schimbat numele semnând P. O. și V. S. ambi din comuna Rășinari;

că în Sibiu în fața martorului P. K. fiul victimei când acuzații au angajat pe tatăl lor să-i ducă cu trăsura în Cisnădie unde au vândut niște oi, au spus că sunt din Râu Sadului.

Având în vedere toate aceste împrejurări în care s-a comis faptul și din mărturisirea în parte a acuzaților se constată că au fost învoiti la comiterea crimei tâlhărie și omor.

Considerând, că atât din actul medicolegal cât și din constatările medicale ale medicilor experți Dr. I. și R. se constată, că franghia a fost înfășurată de trei ori după gât.

Că moartea a provenit prin stăngulare, în urma unei lupte.

Ca pe corp se constata diferite leziuni date cu piciorul și cu ciomagul, pe care l'a văzut, că-l avea în mână unul din acuzați, după declarația martorei A. M. și a martorului P. K. fiul victimei K.

Ca aceste lovituri (leziuni) după strângulare mortul nu mai putea să și-le facă,

Ca victima fiind de o constituție robustă s-a apărat de acuzați până în moment când a fost strangulat cu franghia și și-a dat sfârșitul.

Considerând că din expertiza medicilor se constată că legătura cu franghia în jurul gâtului a fost făcută de trei ori și cu trei noduri imposibil de desfăcut.

Ca strangularea a fost puternică și cauza directă a morții.

Că din examinarea medico legală a medicilor experți făcută asupra acuzatului S. se constată, că nu suferă de nici-o turburare mintală nici în trecut, nici în prezent nici în momentul când a comis crima și că este absolut în stare normală. Și că nici în ce privește pe C. V. nu exista nici o împrejurare, care ar exclude punibilitatea lui.

Că chiar din mărturisirea văduvei M. O. mama lui S. se constată, că deși anul trecut venind de la câmp și sperîndu-se bolii, a căzut, și trecînd căruța cu boi peste fiul ei, acuzatul S., i-a rupt urechea și în acel timp a avut furii de dureri înjurând fără rost, dar pe neașteptat nu a făcut nici un rau, nici nu a bătut-o.

Având în vedere, ca reprezentantul ministerului public în acuzarea sa constată că omorul s-a săvârșit fără precugetare dar cu voința în momentul comiterii și modifică acuzarea pe art. 344 și 349 al. ultim C. P.

Având în vedere că acuzații I. și II. prin avocații lor în urma acestei modificări a acuzării caută să-și facă o apărare ușoară, chiar o legitimă apărare, susținând, că apărându-se de K. l-au legat în pădure de arbori ca să scape de el și să nu fie prinși.

Ca punctul săliens de dovedit este dacă l-au omorât cu voința sau numai apărându-se.

Ca la început au voit numai să-l tâlhărească pe K. dar opunându-se și în lupta simțindu-i superioritatea, fiind robust, a trebuit se întrebuițeze toate mijloacele ca să se scape de dânsul, chiar omorându-l.

Ca în toiul luptei când s-a simțit acuzatul S. lovit în nas iar C. peste față și-au excitat nervii, creeri, musculătura, prinzând curaj și devenind mai puternici au putut suprima viața lui K. dar fără intențiunea de a-l omorâ, pentru care cere aplicarea art. 349. p. 2. c. p.

Ca circumstanțe ușurătoare sa se ia în considerare, că au fost coplesii de băutură, că sunt victimele războiului mondial, obisnuși a vedea ca soldați pe front omoruri și atrocități, că starea lor mintală, gradul de cultură, educațiunea lor nu le-a putut stăpâni pornirea, dar că regretă și recunoaște faptul comis, că nu au mai fost pedepsiți, cere reducerea pedepsei aplicându-se art. 92 c. p.

Având în vedere, că fără a se referi la aceste considerente și circumstanțe atenuante vinovăția acuzaților S. P. și C. V. fiind pe deplin dovedita, tribunalul a trebuit să-i condamne pe baza art. 349 c. p. ult. al. cu aplicarea art. 71 și 90 c. p. găsind pedeapsa dată în proporție justă cu gravitatea faptelor și cu gravitatea culpabilității acuzaților.

Având în vedere, că în favoarea acuzaților nu militază nici o circumstanțe atenuante.

Ca au mărturisit faptul numai după-ce s-a descoperit fapta lor și s-au constatat cu dovezi-sdrobitoare că ei sunt autorii.

Ca la primele cercetări de la poliție nu au mărturisit faptul cu toată tortura de care să plâng, că ar fi fost supuși.

Că starea lor inferioară de cultură, educațiunea lor, mentalitatea lor nu-i-a putut ajuta să evite faptul, de asemenea nu le poate ușora pedeapsa, intru cât fie care om ori cât de incult, chiar copil fiind, știe că nu are dreptul să suprimă viața ni-manui.

Ca ar fi victimele războiului mondial iarăși nu poate fi luate în considerare ca circumstanțe atenuante mai ales, ca omorul s'a comis anul acesta

după trei ani dela război și nu trebuie să tot întindem indulgența noastră și să scuzăm vesnic orice crimă sau delict cu obisnuinta de a omorâ, după cum am fost deprinși în răzbnii, căci atunci nu am mai termina nici odata cu asasinatele și tâlhăriile, car destul s-au înmulțit până acum.

Ca bestia le-ar fi tulburat mintea, aceasta este o alegația gratuită, căci pe lângă constatarea medicilor experți, că aceasta nu a avut nici-o influență; au fost destul de trezi și au avut destul timp în drum prin aer să se trezească destul de bine, mai ales, că erau destul de trezi după somn ca să poata să-și dea seama de fapta scârbașă ce comit.

Considerând că omorul a fost săvârșit cu atrocitate, dând în mod barbar și lovituri pe cap, față și corp și că bestia din acești acuzați nu i-a stăpânit nici în momentul de desperare al victimei când ținea cu mâinile la gât streangul să nu-l strângă, înplorându-le mila și spundu-le că le da tot: ceas, bani cai trăsură tot ce are asupra sa numai să-l lase cu viață, căci are familie grea și sase copii. Ca din experțiiza medico-legală se constată, ca leziunile de pe corp și mâinile pline de sânge ale victimei, a provenit în lupta desperată apărându-și viața, căci strangularea a fost atât de strânsa, încat orice ajutor era zadarnic, dacă ar fi survenit, căci moartea a fost imediată.

Pentru toate aceste considerațiuni tribunalul nu a crezut de cuviință să faca aplicația art. 92 c. p. și nici chiar al art. 91. C. p. găsind din contra toate aceste scuze ca circumstanțe agravante, iar nu atenuante.

În ce privește pe inculpeții F. N. și P. D.

Având în vedere, că cu buna știință au căm-părat trăsura și caii de la acuzații I și II.

Având în vedere, că inculpatul F. ca negustor și om cu experiență când a văzut trăsura că are forma trăsurilor din Ardeal trebuia să-i pară suspect aceasta la niște țărani de talia acuzaților.

Având în vedere că atunci când a venit D. P. la F. să-i ceară banii, ca să plătească trăsura și i-a spus, că la mijloc este o afacere cu mare câștig, trebuia să cerceteze dacă este o afacere curată.

Având în vedere, că după-ce se terminase târgul cu trăsura și au venit cu toți să se cinstească în cârciumă la F. a putut vedea ce fel de oameni erau acuzații S. și C. și putea să bănuiască ca niște țărani nu pot avea o trăsură și cai așa de buni.

Că după-ce se terminase târgul cu trăsura, i a întrebat, că de ce nu vând și caii și când i-a răspuns, că nu au bilete trebuia numai decât să bănuiască, că la mijloc nu este lucru cinstit și că în cel mai bun caz că sunt de furat.

Că în momentul când acuzații au consimțit la vânzare și au văzut că sunt din Rășinari, când au făcut adevărîța de vânzare și au semnat sub nu-

mele strein puleau că niste oameni cinstiți ori F. ori P. că întrebe telegrafic dacă acești indivizi sunt cu adevărul cunoscuți în Rașinari.

Având în vedere, că în apărarea lor înculpații prin avocatul lor mărturisesc, că până astăzi nu au știut, că trasura și caii au prevenit din o asemenea fătărie cu omor.

Că ducă marțorei M. St. din Drăgasani care cunoștea pe acuzații nu i-a părut suspecti și i-a trimis la sora și cumnatul sau în Craiova Bulevardul convențiunii Nr. 150 cum putea să-i bănuisaca inculpații F. și F.

Ca în privința această nu s-a făcut nici-o probă.

Ca din depunerile martorilor și mai ales din depunerile marțorei domnișoara M. acuzații nu au dat la nimeni nimic de banuit, mai ales acestei marțore din cătră care și-au făcut o impresie bună văzând că șta mult din pret, văzându-i dispuși și făcând chiar spirite.

Că chiar a auzit, că unul din cumpărători zicea să meargă cu acuzații aici în Transilvania să le dea biletele cailor.

Că numai după-ce a treia zi venind dela școală a auzit, ca poliția este în cercelare acasa la inculpatul P. care-i este corespondent la liceul din Craiova unde este eleva.

Că din depunerile martorului F. care făcea pe intermediar la vânzare și stăruia că să vîndă caii și pentru care a primit 100 lei și mai mult se facea sa creadă, că sunt proprietarii trasurei și cailor.

Că deși au observat, că trasura era formată strein și avea număr dar fiind că în acel timp veneau din Ardeal multe vite și se vindeau în Craiova, iar trăsura spusese, că o au din război de la nemți în retragere cumpărătă tovarășie, toate acestea făceau să nu li să pară acuzații suspecti.

Având în vedere, că trăsura și caii s-au dat mostenitorilor lui K. și că pagubă nu este.

Pantru aceste motive Tribunalul e condamnat pe acuzații N. și P. D. pe baza art. 129, din cod. pen. de contravenție cu aplicarea art. 21 din acelaș cod.

Pentru toate aceste considerențe.

TRIBUNALUL.

Ca for penal reprezentiv a dat și presedintele a pronunțat în ședința publică această sentință bazată pe textele de lege invocate, găsind pedeapsa dată în proporție justă cu gravitatea faptelor și cu gravitatea culpabilității acuzaților.

Toate celelalte dispozițiuni ale sentinței sunt întemeiate pe textele de lege arătate în dispozițiivul alestei sentințe.

Data și citită în ședința publică la 7. Dec. 1921.

Această sentință a fost apelată de către acuzații I și II și apărătorii lor pentru ameliorarea pedepsei; de către acu-

zații III și IV și apărătorii lor pentru că nu se simt vinovați iar de către reprezentantul ministerului public apelul a fost declarat numai împotriva părții din sentință relativă la acuzații III și IV pentru agravarea pedepsei prin neaplicarea art. 21 c. p. al contr. relativ la circ. atenuanțe iar,

CURTEA DE APEL CLUJ

sub No. P. 179-38 din 10 April 1922 a hotărât prin următoarea.

SENTINȚA.

Curtea reformează în baza art. 423 al 3 pr. p. partea apelată a sentinței tribunalului referitoare la pedeapsa privativă de libertate a acuzaților I. P. S. și II. V. C. și în baza articolelor citate de sentința primei instanțe, însă omițându-se art. 90 C. p. și făcând aplicarea art. 91 C. p. îl condamnă la câte 15 (cincisprezece) ani temniță grea.

Partea sentinței apelate a primei instanțe referitoare la acuzații III, Fl. M. și IV. D. P. o menține.

Celelalte părți neapelate ale sentinței primei instanțe referitoare la culpabilitate și calificarea faptei incriminate privitoare pe acuzații I. și II. P. S. și V. C. le lasă neatinse. Consideră din pedeapsa privativă de libertate a acuzaților P. S. și V. C. ca împlinite la amândoi câte 10 (zece) luni și 13 (treisprezece) zile conf. art. 94 c. p.

Adnotare. Spuneam și altădată că în Ardeal rolul instanțelor penale este mult mai mare prin comparație cu vechiul regat. Tribunalele corecționale aci îndeplinesc oficiu și de Curți cu jurajii a căror funcționare este oprită în Ardeal prin decretul Consiliului Dirigent din 7 Iulie 1919 sub No. 1569 ratificat prin votul Corpurilor noastre Legiuitoare din 29 Decembrie 1919 sancționat și promulgat, prin Înalțul Decret No 5451 din 31 Decembrie 1919. Cum decretul Consiliului Dirigent constă în o stare de fapt pe care au găsit-o, în realitate Curțile cu juri nu mai funcționează în Ardeal odată cu izbucnirea războiului adică 1914, suprimată încă din acest timp de guvernul maghiar.

Acesta este un argument mai mult să ne ocupăm controlând în deosebi activitatea tribunalelor corecționale din Ardeal, care absorbind și infracțiunile de competența juriului, verifică în concret și argumentul celor ce susțin desființarea completă a ființării pe mai departe a acestui fel de justiție penală.

Cum însă cumpănirea sentințelor ce pronunță tribunalele în materie de crimă cu o competență atât de largă, este așa de strâns legată cu apărarea socială, ne putem lesne închipui în ce măsură trebuie să fie chibzuite în aprecierea faptelor, stabilind culpabilitatea și mai ales la calificarea infracțiunilor ce judecă, în legătură cu aplicarea pedepselor celor vinovați. Conform cu principiile procedurii penale în vigoare în Ardeal, după care o neobservare cât de mică din partea instanței, sau un apel nedeclarat de procuror înaintea primei instanțe, profită necondiționat infractorului, atrage în foarte multe cazuri neputința instanței superioare de control ca odată cu observarea erorii să restabilească pedeapsa corespunzătoare după texte, și evident astfel de erori nu rămân fără repercusiune asupra mediului social slăbind presiunea. În speța solu-

ționată spre pildă de tribunalul Sibiu și a cărui hotărâre o publicăm mai sus; pentru ce tribunalul stabilind cum se arată foarte pe larg în motivare două fapte incriminate: *acea de omor* precugetal care a precedat și ajutat criminalilor la săvârșirea tâlhăriei, și *tâlhărie*, schimbă calificarea dată prin actul de acuzare și aplică singur textul relativ numai la tâlhărie agravată (349 c. p.)? De ce mai agravează încă odată fapta prin aplicarea art. 90 c. p. al circumstanțelor agravante dar fără ca să constate în favoarea acuzaților nici o circumstanță atenuantă, când se știe că în foarte rari cazuri lipsesc cu desăvârșire atari circumstanțe? Și apoi pentru ce parchetul n'a apelat sentința pentru ca instanța de apel să aibă posibilitatea restabilirii pedepsei adevărate fără a omite și aplicarea circumstanțelor ce comportă cazul din punct de vedere legal și juridic?

Dacă e adevărat că acuzații și-au pus în gând să jefuiescă pe birjar de cai și trăsură, nu puteau face acest lucru lasând victima în viață, cu atât mai mult cu cât însuși motivarea arată acest plan al criminalilor și cum au întârziat cu punerea planului lor în aplicare până către noapte luând atatea măsuri ce concordă în a evidenția planul omorului cu chiar frânghia birjarului. Această ca fapt deoarece în drept este jurisprudență bine stabilită de Curtea maghiară. (Vezi sentințele No. 516—1892, 8500—182, 5473—1896 etc. ediția P. Németh) că (Gyilkosságal párosult rablás) asasinat combinat cu tâlhărie: e asasinat art. 278, 354, c. p. calificate și pedeapsa art. 278, 289, 96. 98 c. p. cumulate. *Curtea de Apel în privința acuzaților I și II n'a mai putut schimba sentința primei instanțe și păstrându-i calificarea a trebuit totuși să aplice circumstanțele atenuante, așa că fără să vrea a scoborât pedeapsa la robie grea pe timp mărginit. S'ar fi schimbat soluția speței credem față cu apelul parchetului, dacă ar fi fost declarat, deoarece pedeapsa în urma schimbării calificării ar fi fost cea prev. de art.: 278 c. p. care în urma atenuării conf. art. 91 c. p. ar fi fost proporțională faptei: adică robie grea pe viață. Tot astfel de neînțeles este și aplicarea de către tribunal în speța a articolului 90 c. p., deoarece art. 349 al II prescrie pedeapsa cu temniță grea pe viață. Codul penal român este și mai categoric în această privință deoarece al I din art. 234 spune:*

Omorul se va pedepsi cu munca silnică pe toată viață (adică maximul) când se va fi săvârșit mai înainte, sau deodată, sau în urma altei crime.

O altă observație am mai avea de făcut cu privire la pedepsire acuzaților III și IV, care au fost trimși în judecata tribunalului Sibiu pentru fapta de contravenție prevăzută de art. 129 c. p. al contr. (legea XL—1879) care spune:

Ori cine dobândește un obiect în împrejurări din care ar fi putut presupune ca ajunsese în mânele posesorului sau deținătorului prin furt, sustracțiune tâlhărie sau însușire pe nedrept, sau care dă sprijin în aceleași împrejurări la înstreinarea unui astfel de lucru, se va pedepsi cu închisoare activă până la una lună și cu amendă până la 2000 lei.

Ambii acuzați sunt din vechiul regat, au săvârșit fapta la Craiova, într'un teritoriu de drept în care un astfel de fapt nu se pedepsește, nefiind prevăzută de codul penal român. Pot ei fi pedepsiți în teritoriul de drept penal particular al Ardealului față cu dispozițiile categorice cuprinse în art. 8, 9, 11 și

12 din codul penal în vigoare în Ardeal? Fără a numi pe infractorii de care ne ocupăm streinii, nu e mai puțin adevărat că într'un câl în teritoriul unde ei au săvârșit contravenția o astfel de faptă n'are sancțiune, vigoarea codului penal din Transilvania nu-l poate atinge deoarece este privit ca celălean român care a săvârșit o infracțiune în streinătate, caz prevăzut și de art. 4 c. p. român pe lângă cele amintite, potrivit căruia orice român, pentru crimele sau delicturile săvârșite în streinătate, se pedepsește dacă fapta este pedepsită după legislația țării unde a fost săvârșită etc. și dacă pentru acel fapt nu a fost deja pedepsit. (Vezi și Cuv. Dreptății No. 4 din 15/IV 1922). Dacă presupunând că astfel de faptă s'ar pedepsi mai ușor le-ar profita, când pentru fapta săvârșită acolo nu se prevede nici o pedeapsă penală de codul acolo în vigoare, ei nici nu puteau fi dați în judecată în Ardeal.

Credem că atât tribunalul cât și Curtea de Apel sunt în eroare din acest punct de vedere. Obșervăm însă că motivarea sentinței tribunalului cu privire la fapta pusă în sarcina acuzaților III și IV, este cea a unei șlințe cu care aceștia au cumpărat lucrurile de furat, deoarece forma trăsorii numărul de piață de pe dânsa, mărimea cailor etc. sunt o probă că infractorii au știut bine ceace fac. Si cu toate acestea tribunalul nu schimbă calificarea parchetului de care nu era legal în senzul lăunului când s'ar fi evitat totodată și o gravă eroarea de drept.

V. M. D.

Rezumate din „Monitorul Oficial”

Legi, decrete legi, decrete regale, jurnale Cons de miniștri, deciziuni și ordonanțe ministeriale.

Monit. Of. No. 286. de la 21 Martie 1922

Minister Comunicațiilor. Jurnal Cons. de miniștri conținând *Tariful local* pentru transportul mărfurilor și coletelor cu Navigația fluvială română în vigoare de la 1 Martie 1921.

Anexe: Legea pentru înființarea unei Școli superioare de științe Active și financiare; *Legea* pentru reorg. casei funcționarilor publici instituita prin legea din 27 Mai 1913. Legea prin care se ratifica dispozițiunile luate de Consiliul Dirigent a Transilvaniei prin decretul No VII din 6—19 Februarie 1919 în copriinderea art. 2: *Sunt și rămân nule de drept și de fapt următoarele acte referitoare la bunurile de orice natură din finiturile alipite regatului României prin hotărârea Adunării naționale dela Alba-Julia din Decembrie st. n. 1918:*

I. In ce privește bunurile statului (urmează specificare)

II. In ce privește bunurile județelor (comitatelor) comunelor, instit. publice și de utilitate publică, fundațiilor de orice natură și în genere tuturor instit. puse sub suprav. sau contr. Statului, Urmează explicațiunile pe larg în 12 articole ale legii.

Maj. Comp civile a autorit. jud. din Trans. Banat. Crișana, Satumar și Maramureș Legea organiz. Dobrogei Noi. Legea regimului apelor.

Monit. Oficial No. 287 de la 22 Martie 1922.

Min. Afac. Straine. D. Ghica ministru la Paris înlocuit cu Vict. Antonescu.

Minist. de Interne. Eug. Popescu, revizor scolar se delegă prefect al jud. *Trei Săunne* în loc vacant.

Monit. Oficial No. 288 de la 22 Martie 1922.

Minist. de Interne. Andrei Morvay fost subprefect se numește primar al orașului *Târgu-Secuș* în cl. V gr. II. Dr. *Ioan Pop* primar al orașului *Fogaraș* cl. VII gr. II.

Minist. Justiției. Ludovic Weinberger a fost grațiat de pedapsa cu închisoare la care rămăsese condamnat de comisiunea de judecată a negustorilor speculanți din *Oradea-Mare*.

Minist. Industriei și Comerț. S'a acordat avantajele legii industriale fabricii de buji „*Adalbert Burger* din *Tg. Mureș*.”

Minist. Agriculturii. Decizune. Numiri la direcția cadastrului și lucrărilor tehnice din *Cluj*.

Bondar Bela inspector cl. I în locul lui *Piso Virgil*, *Klosz Ion*, *Dutka Coloman* și *Lorinca Francisc* înaintași și încadrași operatori topometri cl. II. *Mutin Petre* numit subșef de birou cl. II.

Monit. of. No. 289 de la 24 Martie 1922

Ministerul de război. General de divizie *Popovici Ion*, comandant militar al *Basarabiei* șef al inspectoratului I. de armată (*Sibiu*) în locul gen. de corp de armată *Vaitoianu Artur* ministru de interne, rămânând în acelaș timp și coman. militar al *Basarabiei*.

Minist. de Interne. *Ion Ciocan* pretor la plasa *Cisnădie* Jud. *Sibiu* cl. IX. gr. II. *Drincu Ion* comisar cl. I la prefectura poliției orașului *Arad*. *Lupescu Ion* comand. de sergenți al orașului *Satu-Mare*, *Cariadi Gh.* prefect al poliției *Tg.-Mureș* detașat în direcția pol. și siguranței generale.

Ministerul Instrucției. *Victor Stanclu* directorul învățăm. superior din *Transilvaniei* va ține locul în serviciu Directorului general al *Instrucției I. Matei* în lipsa acestuia.

Monit. Of. No. 290 de la 25 Martie 1922

Minist. de Interne. Înaintări la direcția poliț. și sigar. *Rău Ilie* șef serv. de sig. *Arad* înaintat sub-inspector gen. de siguranță cl. III. *Alexandrescu Vasile* șef de serviciu special central, în acelaș grad la serviciul *Deva*. *Popescu T. I.* șef de serviciu la *Arad* în locul lui *I. Rău*. *Teodorescu Lazar* șef la serviciul *Timișoara*.

Dr. *Reinhold Krummel* numit adtor la spitalul orășenesc din *Mediaș* pendinte de inspect. gen. *Cluj* Dr. *Ioșif Nemeș* transferat la Institutul de surdo-muți din *Arad*.

Jurn. Cons. de Miniștri Sa acordă avantajele legii industriale Cartierei bae de piatră „*Mairovitz* și fil *Radna Com. Solmos* *Arad*; *Industria mărfurilor de piele Soc. anon. din Satu-Mare*.

Minist. de Interne. Decrete: Jud. *Caras Severin*. *Miscare:* Col. *Czernyl* transferat pretor la plasa *Oravița*, *Clprián Birta* transferat pretor la plasa *Bocșa*, C. *Dudă* cl. IX. gr. I., *Iulia Huszarek* asesor la sedria orfan cl. VI. gr. II.

Pavel Liuba pretor la *Moldova Noă* cl. VIII gr. III, *Alex Lazar* pretor la *Teregova* cl. VII gr. III. *St. Lipovan* pretor cl. VII. gr. I la plasa *Birchis*, Dr. *Iosif Pálffy* notar la *Lugoș* încadrat cl. VII. gr. III.

Județul Sibiu: *Liviu Roșca* pretor la *Săcele* cl. VIII gr. III. *Valeriu Calcușlu* notar la *Sibiu* cl. IX gr. II. (provizor), *Ana Balea* asistentă la prefectura județului cl. IX gr. I, *Victor Stoicovici* numit președinte la sedria orfanală jud. *Hunedoara* cl. VII. gr. I.

Decret No. 4478 din 7 Aprilie 1921 coprinde o întreagă serie de confirmări de personal în adția centrală a județului *Bihor* și în serviciul exterior. Asemenea și prin decretul No. 4475 din 7 Noiembrie 1921 aflat în acelaș Monitor Oficial.

Ministeral Muncii și Ocrotirilor Sociale

Oficiul Național al invalizilor vădunelor și orfanilor de război, cu toate instituțiile și fondurile pendinte de dănsul, se trece, pe ziua 1 Aprilie 1922 de la ministrul de război sub autoritatea ministrului muncii și ocrotirilor sociale.

Se exceptează serviciul pensiilor și comisiunile de clasare a invalizilor, care rămân mai departe sub autoritatea ministrului de război Decret No 1451 de la 24 Martie 1922.

Ministerul Justiției Decret pentru modificarea unor articole din regulamentul pentru organizarea serviciului interior al Curților și cel al tribunalelor din vechiul regat și *Basarabia* cu privize la orele de serviciu.

Monit. Oficial No. 291 de la 26 Martie 1922.

Consiliul d- miniștri. General *George Mărdărescu* se numește ministru de război.

Ministerul de război. Se primește demisiunile din armată pe ziua de 31 Martie 1922 a d-lor generali: *Vaitoianu Artur*, *Istrati Ion* și *Moșoiu Traian*.

Ministerul Agriculturii. Dr. *Mihail Serban* profesor la academia Agricolă din *Cluj*, se transferă la catedra de economie națională și politica agrară de la acea școală.

Jurnal Cons. de Miniștri. Se acordă avantajele legii industriale fabricii „*Uniunea Ardeleană*” de lucrări de beton din *Sibiu*, fabricii de cherestea *Mairovitz* și fil din *Radna* *Arad*.

Mon. Of. No. 292 de la 27 Martie 1922. Textul mesagului pentru dechiderea corpurilor legiuitoare,

Ministerul de interne. Decret No. 5389 dela 23 XII/1921 conținând multe numiri în personalul medical din Ardeal, pendinte de direcțiunea generală a a serviciului Sanitar Județele: Timiș-Torontal, Făgăraș, Maramureș, Hunedoara, Mureș-Turda, Sibiu, Arad, Alba-Inferioară, Bihor, Bistrița Năsăud, Caraș-Severin, Ciuc, Cojocna și Târnava-Mică.

Mon. Of. No. 293 dela 28 Martie 1922.

Ministerul agriculturii. Modificările regulamentului școlii superioare de Agricultură dela Horăstrău și al *Academiei Agricole din Cluj.* art. 4 și 38, materiile învățământului grupate pe catedre de conferențieri și profesori. Alegerea. Directoratului ce conduce școală.

Ministerul Comunicațiilor. Se șcutesc în mod excepțional de concursul prevăzut pentru avansarea în clasele oficianților superiori funcționarii telegrafo-poștali din Bucovina și Ardeal.

Mon. Ofic. No. 294 dela 29 Martie 1922.

Ministerul de interne. Ion M. Popu, fost subprefect al jud. Făgăraș cl. VI gr. I, se numește prim-notar la subprefectura jud. Solnoc-Dobâca.

Ministerul de instrucție. Modif. art. 1, 8, al II și 36 al III din regulam. facult. de drept din București:

Art. I. În facult. de drept se predau următoarele cursuri: drept roman, drept civil, istoria dr. public și privat, în general și cu referințe la vechiul drept românesc, drept comercial și proc. comercială, procedura civilă, dreptul penal și procedura penală, dreptul comercial comparat și maritim, dr. constituțional și activ, drept activ cu aplicațiuni practice și jurisprudențiale, economia politică, economia politică practică cu privire specială la legislațiunile rurală industrială și minieră, drept internațional public, dr. internaț. privat drept activ și expunerea legilor active, finanțe și statistică, enciclopedia dreptului.

Cursurile pentru doctorat sunt: drept roman (pandicle: materie specială aprofundat tratată timp de un an) drept civil aprofundat (materia specială făcută timp de doi ani), drept comercial comparat și maritim drept internațional privat, drept administrativ și expunerea legilor active, finanțe statistică.

Ordonanțe

Directoratul General al Justiției din Cluj.

7387—1922.

Autoritățile Judecătorești din țara având adesea nevoie a face ca unele acte Judiciare sau extrajudiciare să fie trimise în Transilvania sau în Bucovina, se comunică mai jos, normele ce conform legilor locale etrebuesc urmate pentru această operațiune:

În Ardeal actele Judecătorești, ca citațiunii, copii sau extracte de hotărâri, comandamente etc. trebuesc înaintate de autoritatea emitentă Judecătoriei de ocol în a cărei circumscripție domiciliază destinatorul actului și care ia măsuri și priveghează că predarea actului să se facă de către agenții oficiali de înmanare.

O asemenea înmanare se face din oficiu, adică fără nici o taxă.

Tot Judecătoriei de ocol i se adresează și cerețile pentru îndeplinirea procedurilor în materie penală

Predarea actelor extrajudiciare ca; somoșiuni notificări etc. se fac de către notarii publici, în schimbul taxelor tarifare.

În Bucovina în materie civilă și comercială atât actele Judiciare cât și cele extrajudiciare se predau celor în drept, prin mijlocirea Judecătorilor de ocol, cărora trebuesc trimise, odată cu taxele de înmanare stabilite prin dispozițiunile locale.

Tot Judecătoriei de ocol respective trebuesc înaintate pentru predare citațiunile și orice acte Judicătorești în materie penală.

Predarea acestor din urmă acte făcându-se din oficiu, Ministerul a luat măsuri că taxele de înmanare cuvenite pentru predarea lor să se acopere de Judecătorii de ocol din București din sumele la bani ce le sunt puse de Minister la dispoziție pentru întâmpinarea cheltuielilor de Justiție penală cazuri când autoritățile Judecătorești emițente, odată cu înaintarea actelor care constată îndeplinirea procedurilor, și suma care reprezintă taxele de înmanare, pentru ca atunci când se va da hotărârea asupra pricinii se condamne pe partea care va fi cazul în proces la plata acestor taxe în folosul Statului.

S'a constatat că la unele instanțe judecătorești se aplică interpreți chiar și atunci când conform art. 229 P. c. aplicarea nu este necesară.

Având în vedere că Consiliul de miniștri a dat îndrumare tuturor autorităților să se folosească de Credite bugetare cu cea mai mare economie și să nu se facă cheltuieli decât cele neapărat necesare, orice aplicare de interpreți în cazurile când nu este cerută de lege, fiind o sporire de prisos a sarcinilor statului contravine această îndrumări guvernului.

Limba oficială a statului trebuie se fie introdusă la toate instanțele judecătorești. Însă acest scop poate fi ajuns și fără cheltuieli de prisos.

Se atrage atenția instanțelor judecătorești la art. 229 din Proceura civilă care prevede că în cazul când judecătorii cunosc limba pe care părțile o vorbesc iar părțile nu cer aplicarea unui interpret, instanța judecătorească nu trebuie să aplice interpret.

Instanța judecătorească poate debata fără interpret. Se atrage atenție instanțelor judecătorești că pot să fie interpreți.

În cazurile când această dispozițiune nu se poate aplica, instanțele trebuie să fie socoteală de importanța rolului interpretului și de faptul că o anunță greșit înțeasă sau tradusă poate să aibă consecință o sentință injustă deci onoarea, libertatea și averea cetățenilor depinde de interpret.

Urmează din aceasta că numai astfel de persoane pot să fie interpreți care dacă nu sunt interpreți jurați și stabili sunt cunoscuți instanței, ca meritând toată încrederea tot așa în cea ce privește onestitatea lor ca și cu privire la capacitatea lor de a înțelege și traduce exact dintr'o limba într'alta. Director General Popp m. p.

Seminarul de drept Dr. Mureșianu
Cluj, Str. Nicolae Iorga Nr. 23 ... Telefon: 13